

THE
NOBEL
PRIZE

Kampen för mänskliga rättigheter

Nobelprislektionen

1. Vad är de mänskliga rättigheterna?

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna är en lista med 30 artiklar om de friheter och rättigheter som gäller för alla människor i hela världen.

2. När kom idén till mänskliga rättigheter?

PHOTO: PUBLIC DOMAIN

Frankrikes deklaration från 1789 om människans och medborgarens rättigheter.

Eugène Delacroix målning "Friheten på barrikaderna", gjord 1830.

3. Varför skapades FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna?

PHOTO: SHUTTERSTOCK.COM

Man ville inte att alla otäcka och grymma saker som hände under andra världskriget 1939-1945 skulle hända igen.

4. Vem skapade FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna?

PHOTO: UN PHOTO

FN samlade människor från olika delar av världen för att gemensamt försöka komma fram till vilka rättigheter som alla människor på jorden ska ha.

Foto: John Peters Humphrey, jurist från Kanada, Eleanor Roosevelt, diplomat från USA och René Cassin, jurist från Frankrike.

5. När antogs de mänskliga rättigheterna?

10 december 1948 röstades FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna igenom - en historisk händelse.

Foto: Eleanor Roosevelt håller i en affisch med FN:s allmänna förklaring av de mänskliga rättigheterna (på engelska). November 1949, New York.

6. Hur skyddar FN de mänskliga rättigheterna?

FN skapar **konventioner**, en form av juridiskt bindande överenskommelse, för att skydda de mänskliga rättigheterna.

FN belönades med Nobels fredspris 2001.

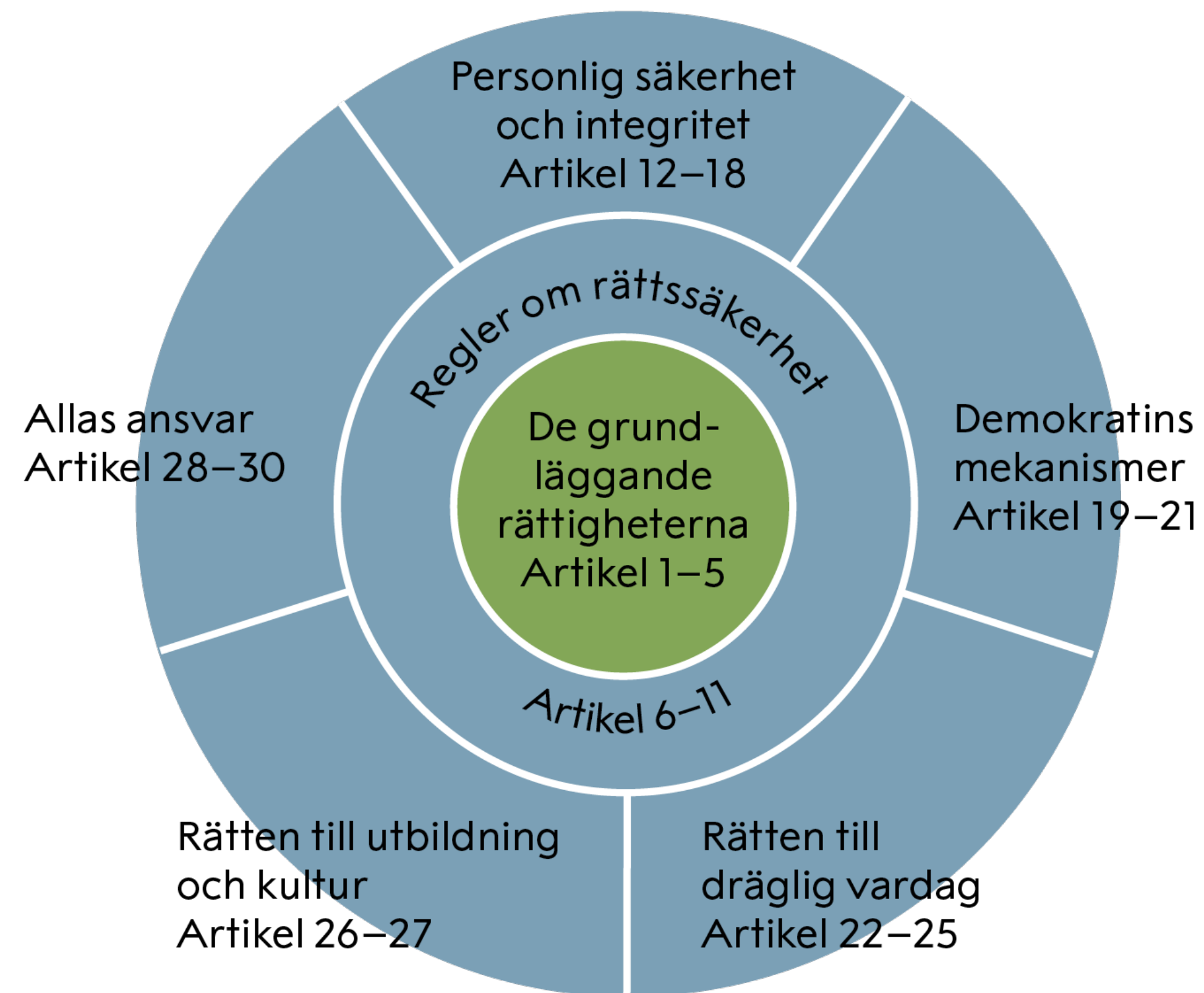

Känner du till någon av de mänskliga rättigheterna?

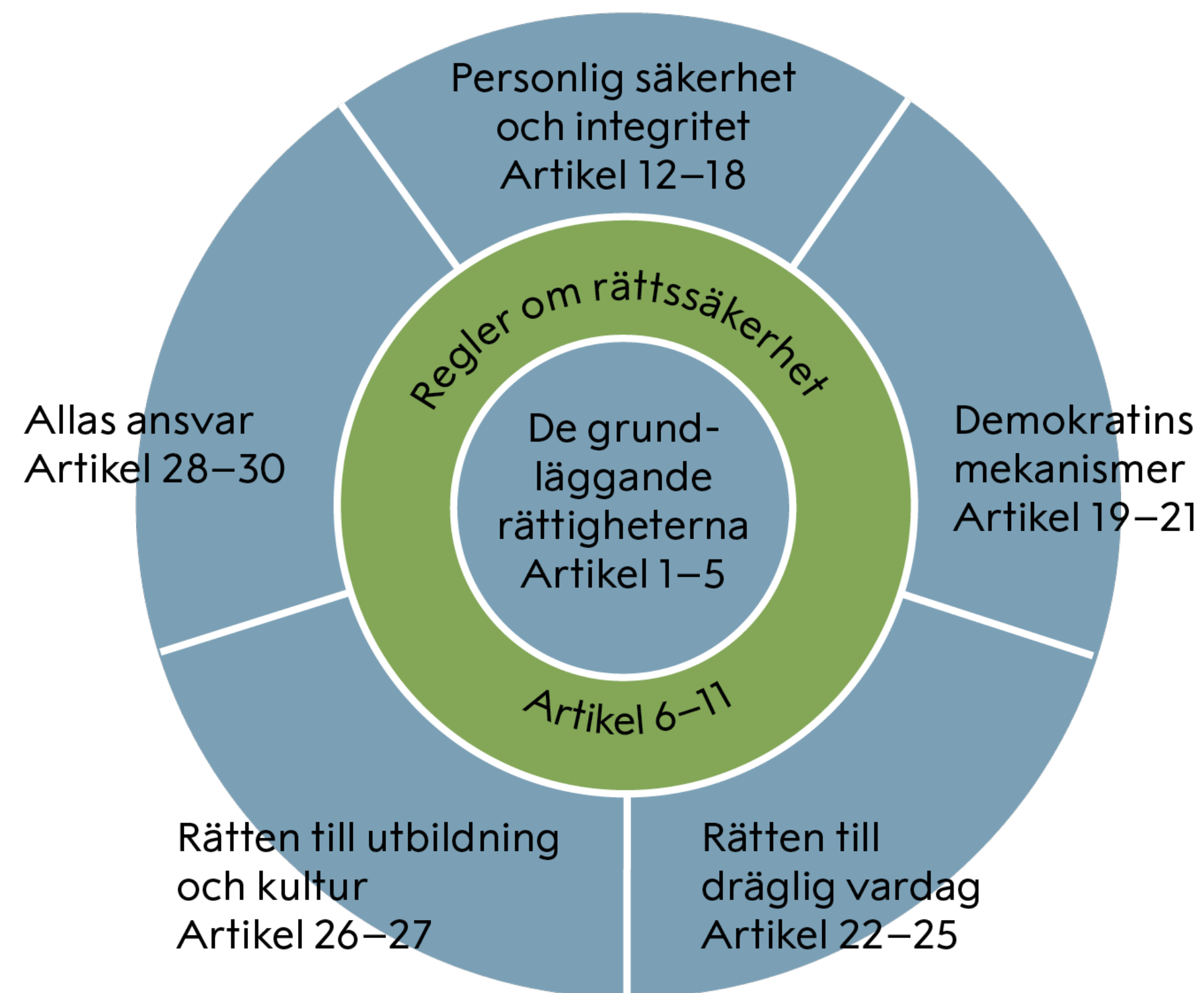
8. Vilka rättigheter handlar artikel 1-5 om?

- Alla människor är födda fria och med samma värde och rättigheter.
- De mänskliga rättigheterna gäller för alla människor i hela världen.

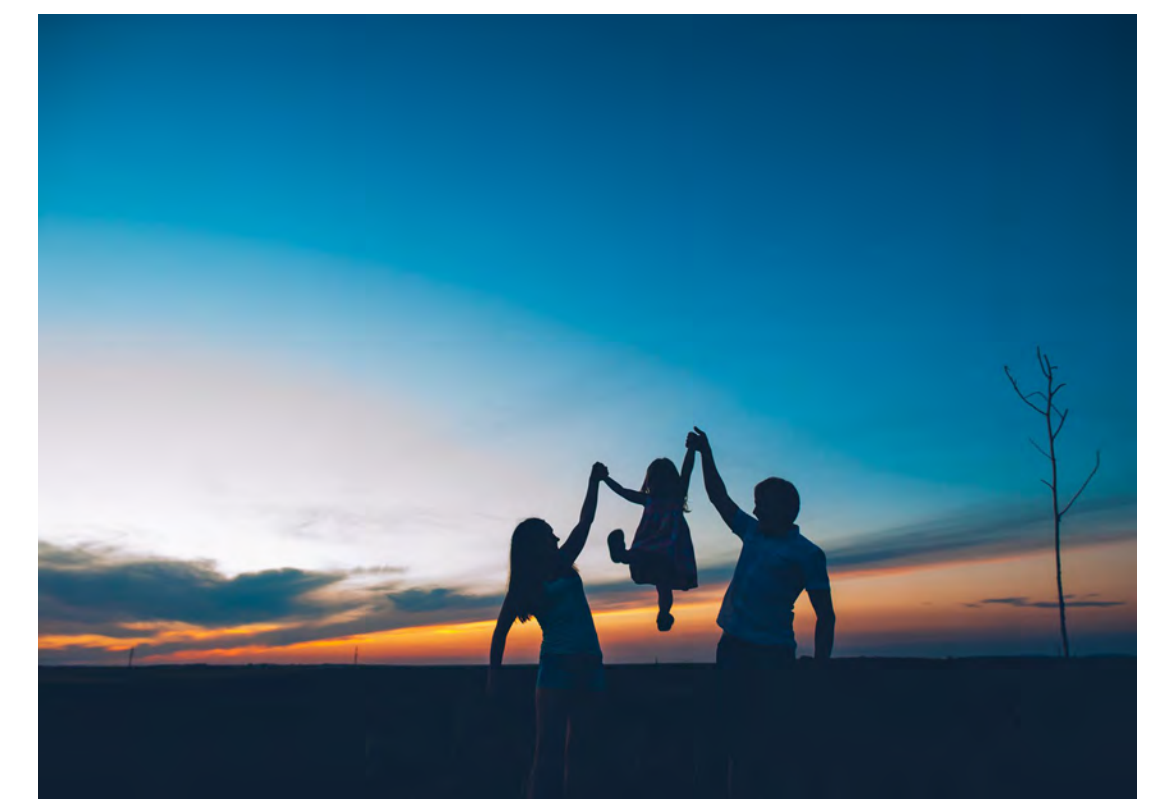
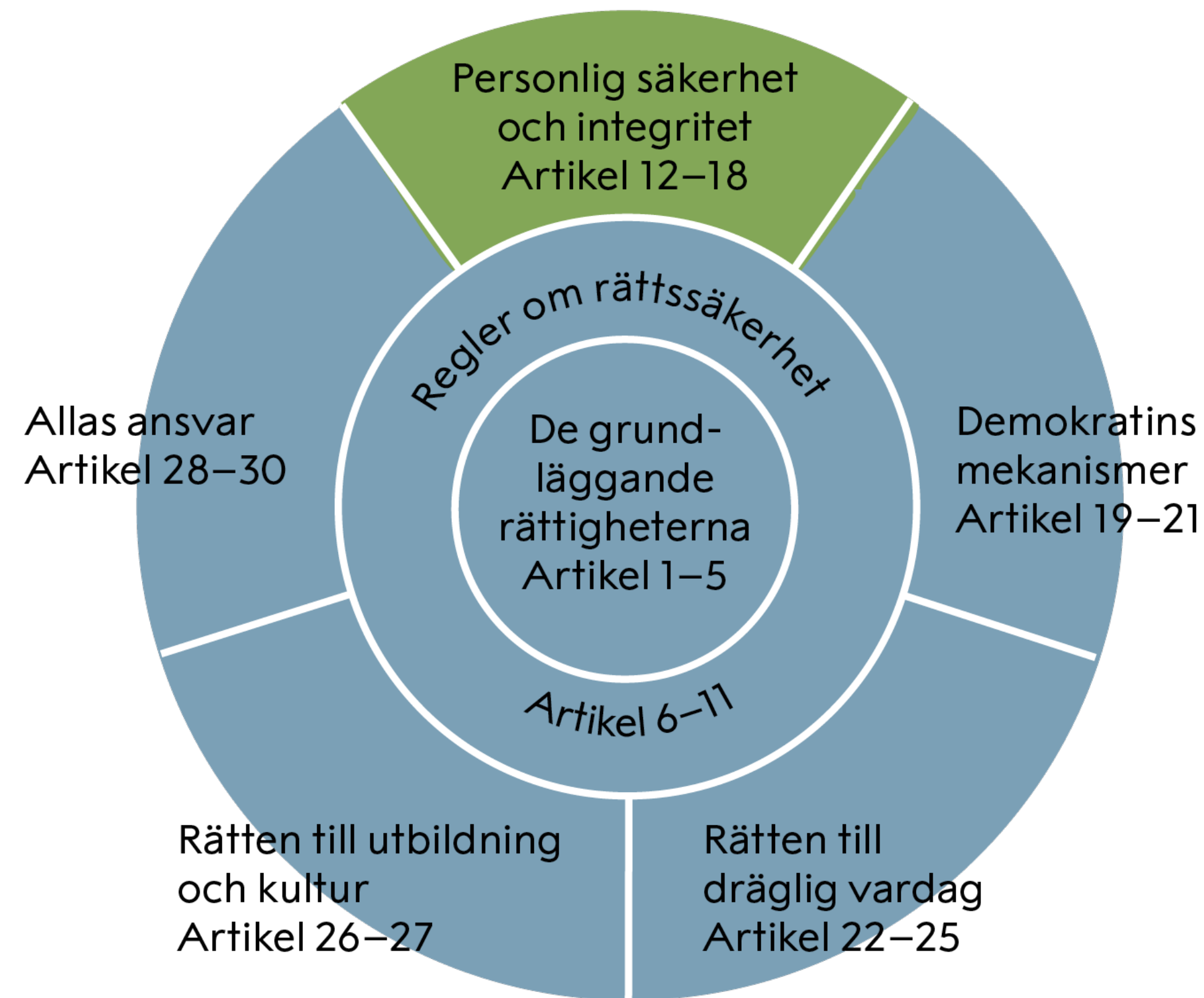
9. Vilka rättigheter handlar artikel 6-11 om?

- Lagstiftning som skydd för medborgarna.
- Fungerande domstolar som behandlar alla lika.

10. Vilka mänskliga rättigheter handlar artikel 12-18 om?

- Alla ska kunna resa i sina länder och till andra länder.
- Länder ska ta emot flyktingar som saknar skydd i sina egna länder.
- Alla ska själva få bestämma över sina liv.

11. Vilka mänskliga rättigheter handlar artikel 19-21 om?

- Alla har rätt till åsiktsfrihet och yttrandefrihet
- Alla har rätt att bilda en grupp eller förening.
- Alla har lika mycket att säga till om hur landet de bor i ska styras.

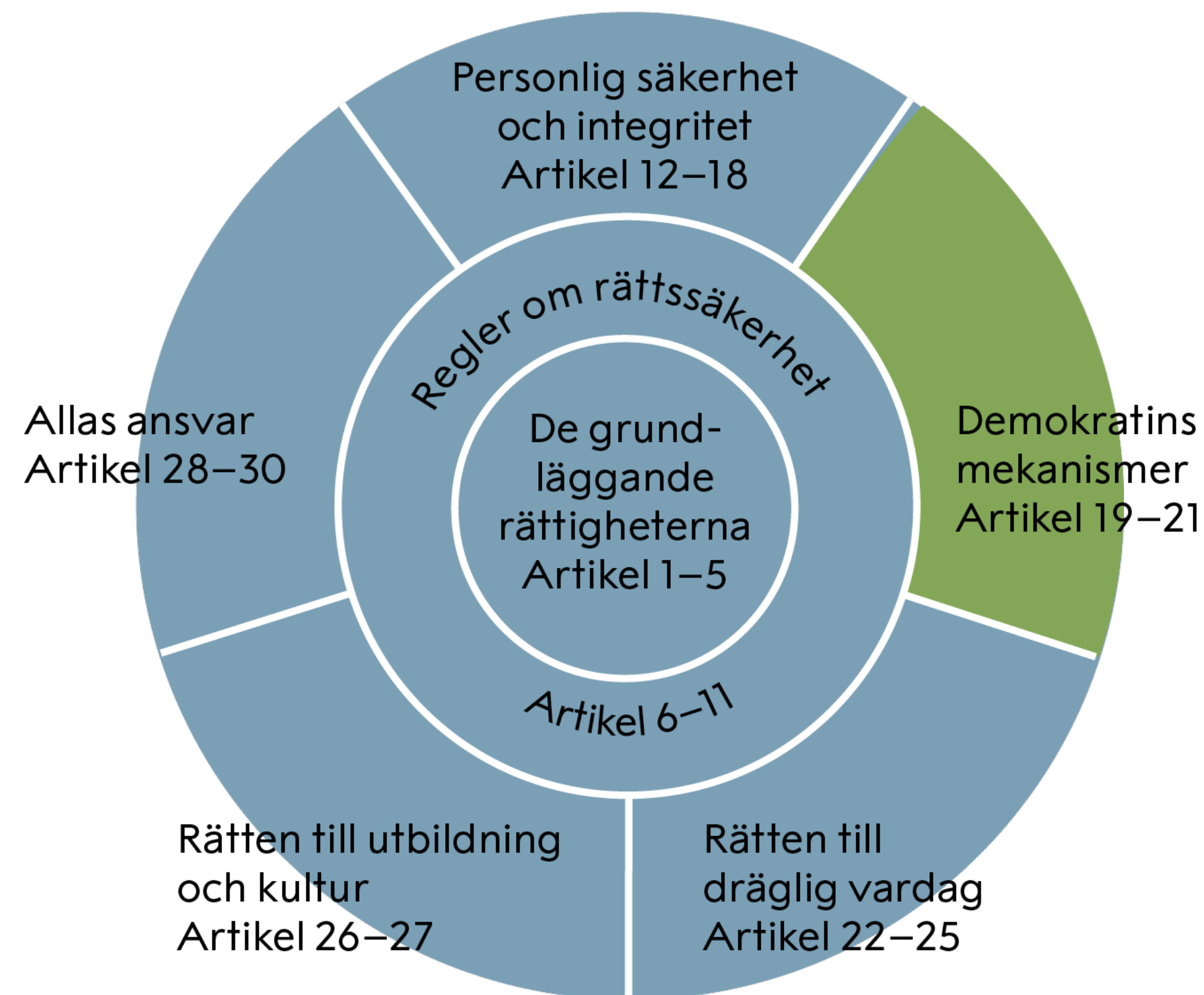

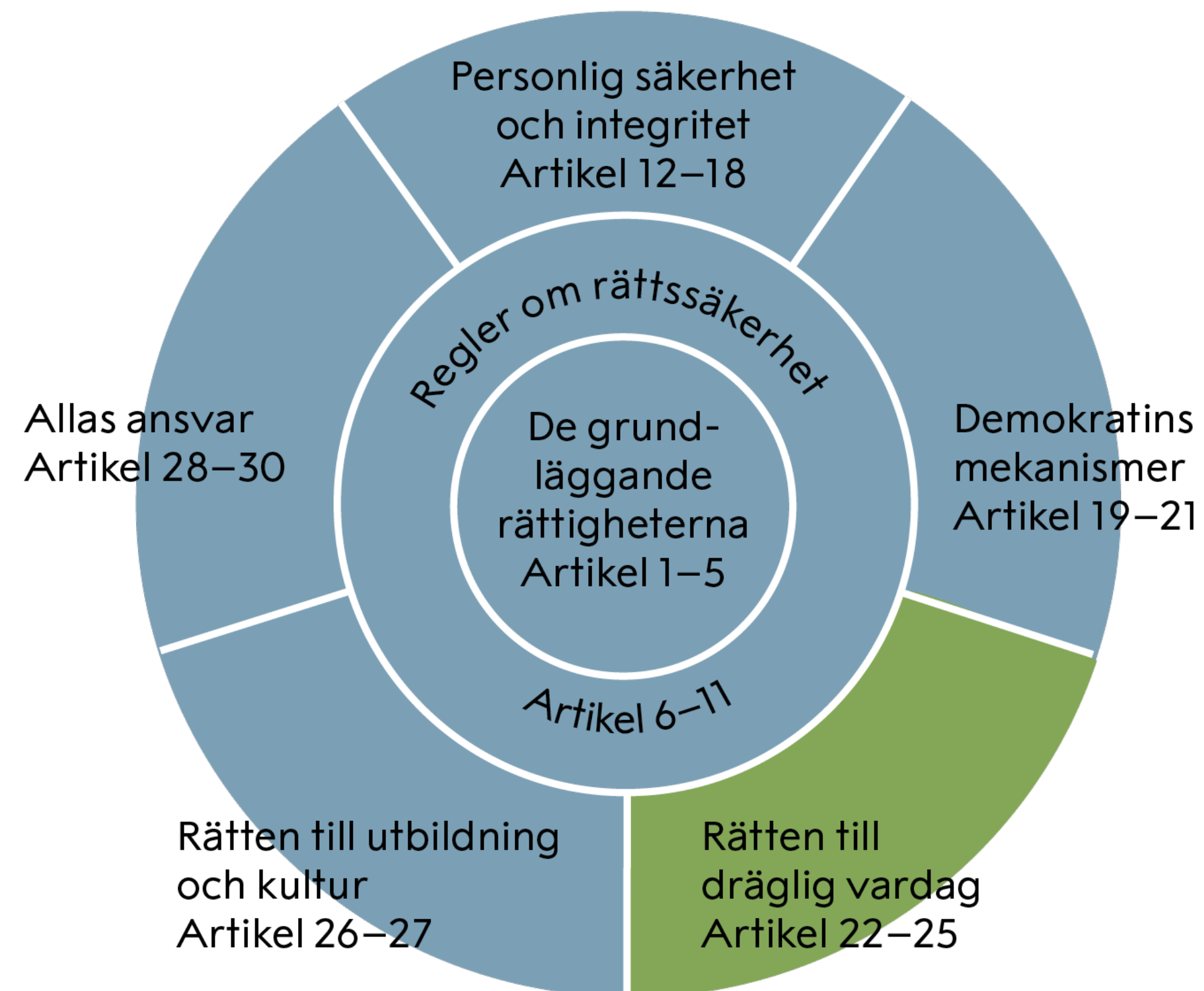
PHOTO: SHUTTERSTOCK.COM

PHOTO: SHUTTERSTOCK.COM

12. Vilka mänskliga rättigheter handlar artikel 22-25 om?

- Alla har rätt att ha tillräckligt med pengar för att leva av.
- Alla har rätt att arbeta och rätt till vila och fritid.

13. Vilka mänskliga rättigheter handlar artikel 26-27 om?

- Alla har rätt att gå i skolan.
- Alla har rätt till kultur, till exempel att läsa böcker eller gå på bio.

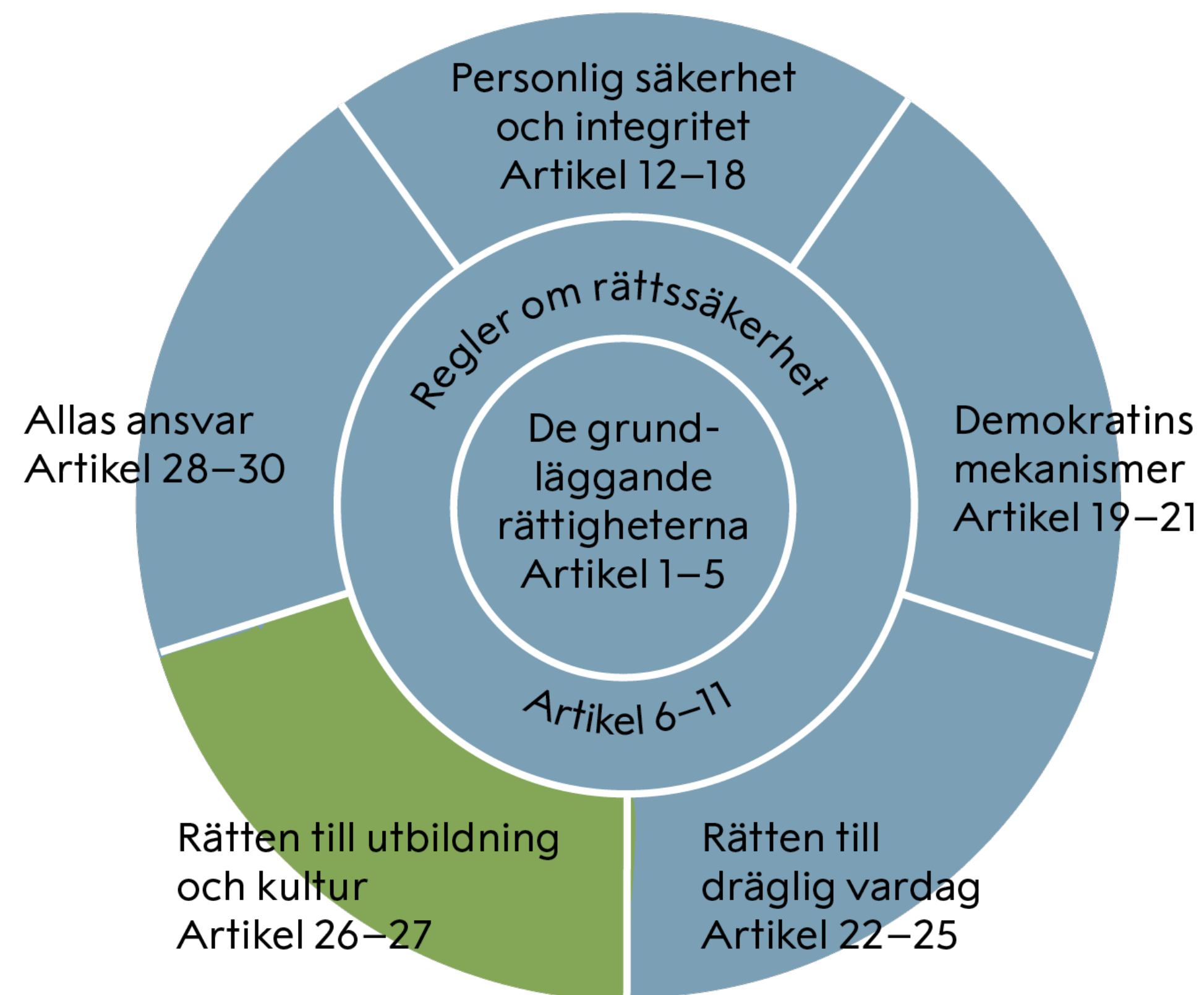

PHOTO: AVATAR_023 SHUTTERSTOCK.COM

PHOTO: SHUTTERSTOCK.COM

14. Vilka mänskliga rättigheter handlar artikel 28-30 om?

- Alla måste hjälpa till för att samhället de bor i ska vara fritt.

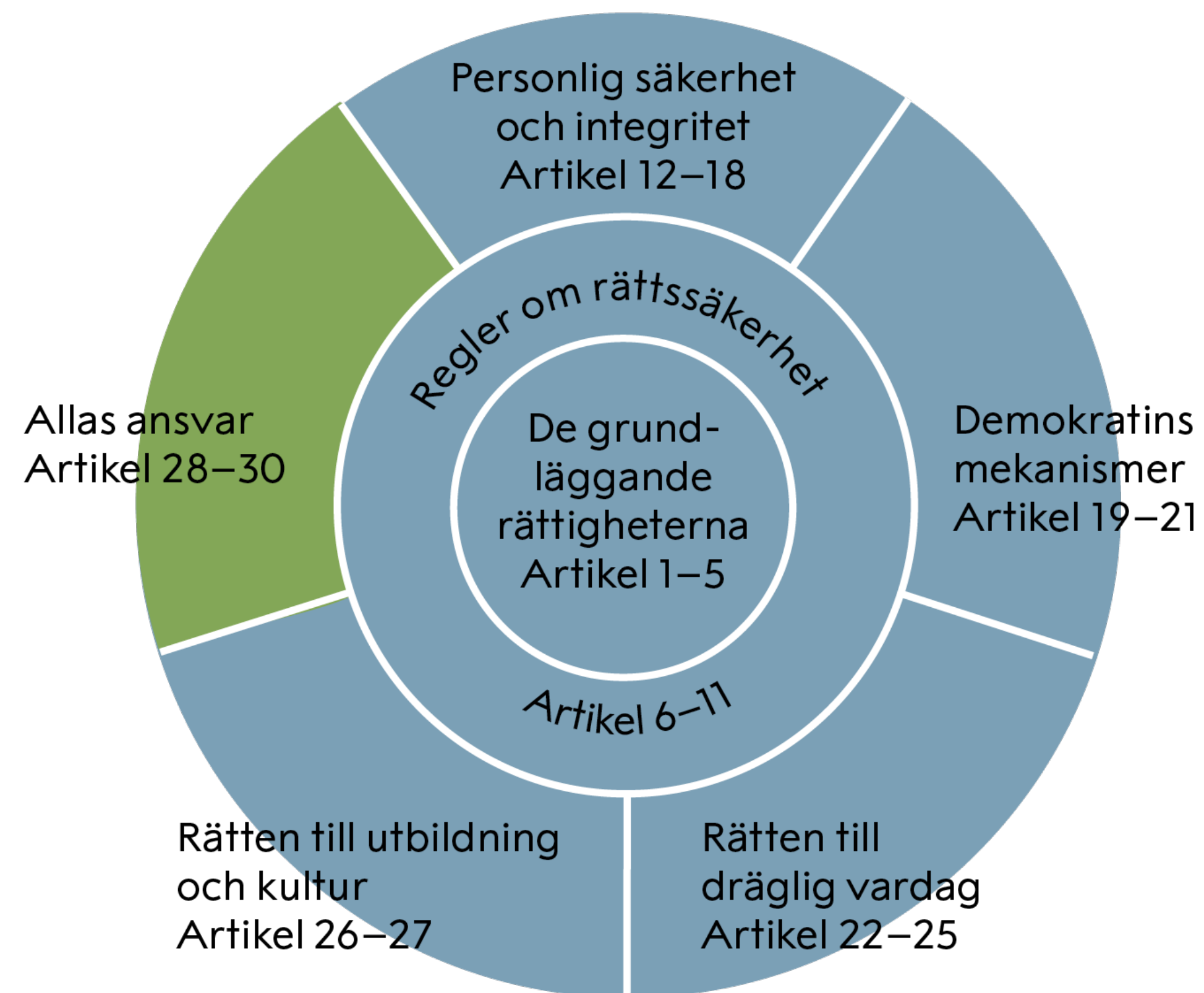
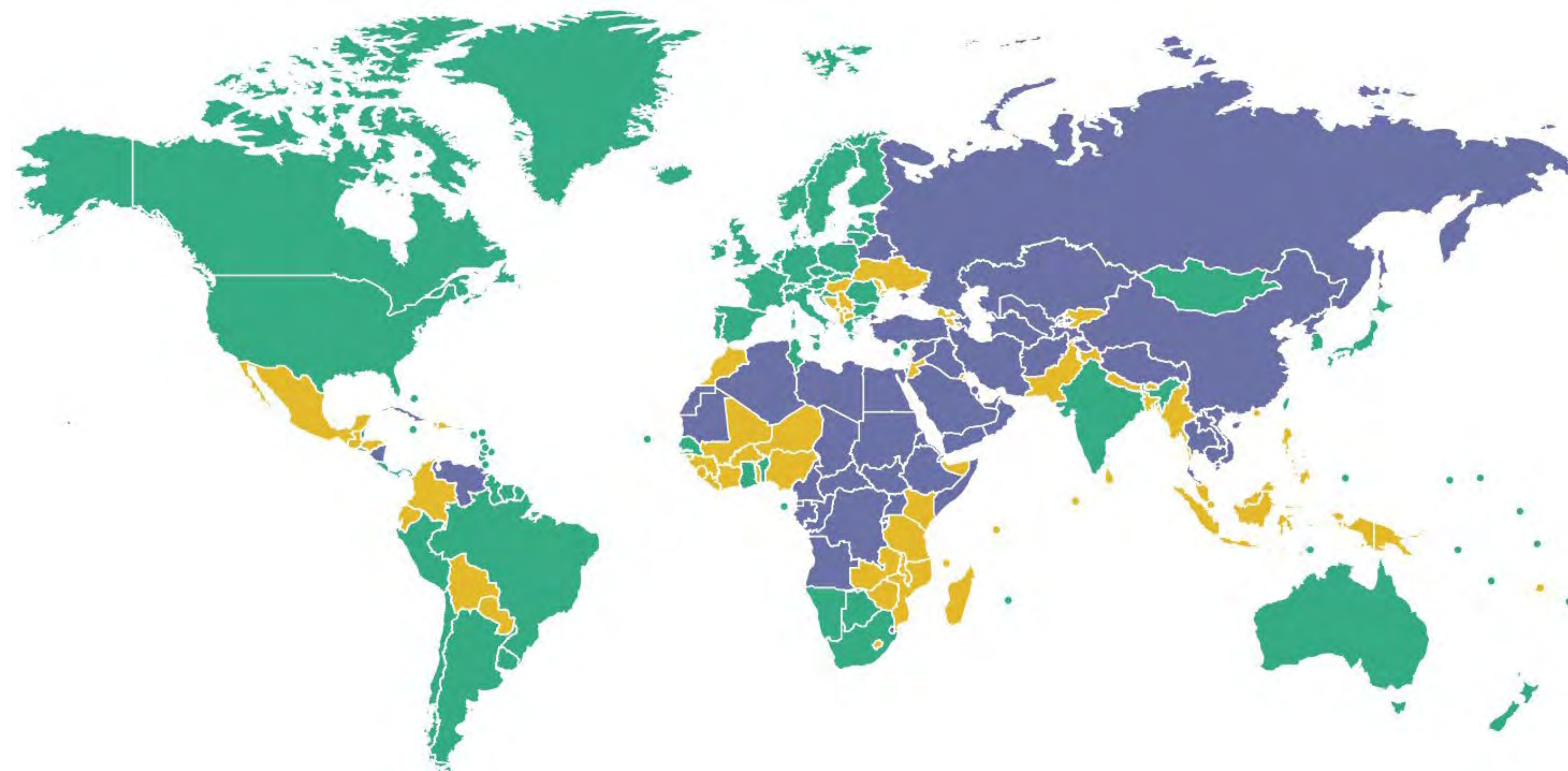

PHOTO: SHUTTERSTOCK.COM

OHN GOMEZ SHUTTERSTOCK.COM

15. Hur ser det ut med mänskliga rättigheter i världen?

Grön: Fria/Hög poäng

Gul: Delvis fria/Lägre poäng

Lila: Inte fria/Låg poäng

BILD: FREEDOM HOUSE 2019

(Källa: Freedom House, 2019)

16. Nobelprisbelönad människorättskämpe från Frankrike

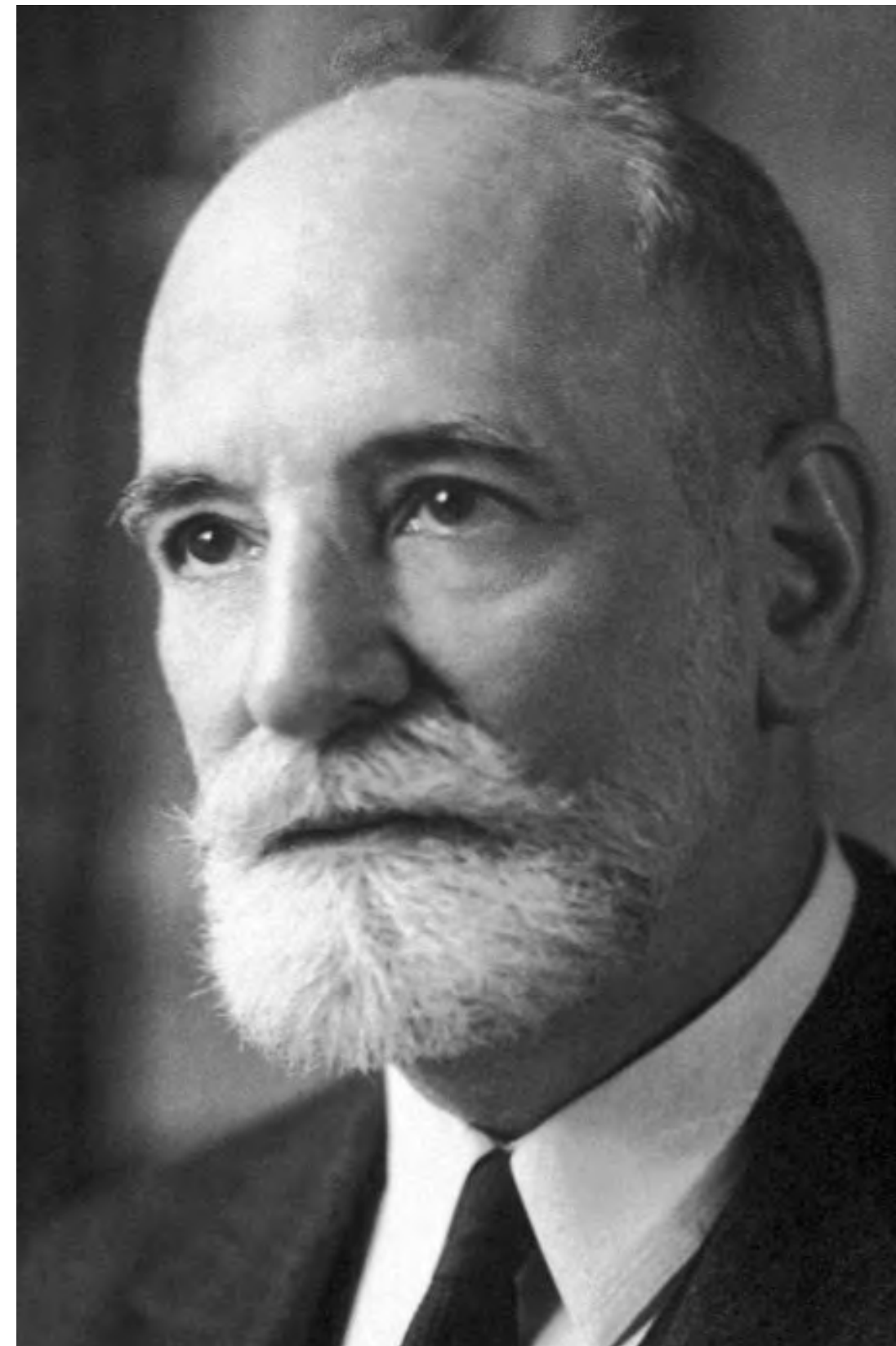

PHOTO: PHOTO FROM THE NOBEL FOUNDATION ARCHIVE

Juristen René Cassin (1887-1976) anses vara hjärnan och den drivande kraften bakom nedtecknandet av den allmänna deklarationen om de mänskliga rättigheterna.

Belönades med Nobels fredspris 1968.

17. Nobelprisbelönad människorättskämpe från Iran

Juristen Shirin Ebadi (född 1947) kämpar för kvinnors och barns rättigheter i Iran.

Belönades med Nobels fredspris 2003.

18. Nobelprisbelönad människorättskämpa från Irak

Nadia Murad (född 1993) kämpar för att få världens ledare att göra mer för att stoppa det sexuella våldet mot kvinnor och flickor.

Belönades med Nobels fredspris 2018.

19. Nobelprisbelönad människorättskämpe från USA

PHOTO: DICK DEMARSICO, LIBRARY OF CONGRESS. NEW YORK WORLD-TELEGRAM & SUN COLLECTION

Martin Luther King (1929-1968) var ledare för afroamerikanernas kamp för lika rättigheter.

Belönades med Nobels fredspris 1964.

"Peace can only last where
human rights are respected,
where the people are fed, and
where individuals and nations
are free."

Dalai lama , Nobels fredspris 1989

THE NOBEL PRIZE

Nobelprislektionen – Kampen för mänskliga rättigheter